

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 43.

Lýsingarprísir fyri petittregul: 30 oyr. a forstúni, 20 oyr. a 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 27. októbir 1931.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður bílagt á posthúsinum, brevsvanarstóðum og skrivstovuni. Telt. 143.

5. árg.

Regeringens Tiaars Plan i Færøernes Lagting.

Socialdemokratiets Stilling.

P. M. Dams Bemærkninger i den afgivne Betænkning.

(Sluttet).

Punkt 5.

Man mener ikke for Tiden at kunne gaa med til at lægge Afgifter paa Kaffe, The og Sukker, hvorimod vi ønsker at bringe følgende i Forslag:

- a) Afgift paa Luksusvarer indenfor et nærmere bestemt Omraade.
- b) Indførelse af Monopol paa Spiritus og Tobak.

Ved at lægge Afgifter paa indførte Luksusvarer opnaar man maaske ogsaa at begrænse Luksusforbruget, samtidig med at Lagtinget erholder Indtægter, hvilket maa siges at være et betydeligt Gode.

Hvor meget Luksusafgiften vil kunne give om Aaret er vanskeligt at sige. Dette vil blandt andet ogsaa afhænge af, hvor mange Varesorter man kan inddrage under Toldafgift. Men hvis man ved Indførelsen af denne Afgift ikke bliver tvunget til at ansætte særlige Toldbetjente, vil Luksusafgiften utvivlsomt give et ikke ringe Beløb.

Ved Gennemførelsen af Monopolet paa Spiritus og Tobak fritages Sysselmændene for største Delen af det Arbejde, som de har i Forbindelse med nuværende Toldforordninger, og de vil saaledes være i Stand til at bestrede en væsentlig Del af det med Luksusafgiften forbundne Arbejde.

Indførelsen af Monopolet anslaa vi til at give en Indtægt paa ca. 150.000 Kr. udover, hvad nuværende Spiritus- og Tobaksafgift giver.

Spiritusafgiften er for Tiden meget lav paa Færøerne i Sammenligning med, hvad der er Tilfælde i andre Lande. Det vil derfor være forsvarligt, at Udsalgsprisen fra Monopolet kan ligge betydelig over de nuværende Priser.

Det er en Kendsgerning, at der for Tiden indføres særlig skadelige Sorter Spiritus. Dette vil man kunne undgaa ved Monopolet.

Det er ingenlunde Meningen, at Monopolet skal gøre Adgan-

gen til Spiritus lettere, end hvad nu er Tilfælde, tværtimod.

Priserne kan som nævnt være langt højere end de nuværende Spirituspriser; en Rekvisition behøver ikke at ekspederes hurtigere end 14 Dage til 3 Uger efter Indgivelsen, ligesom Indløsningen af den tilsendte Spiritus maa ske indenfor en bestemt Tidsfrist. Bestemmelsen om, at man skal have betalt sin Skat for at kunne erholde Spiritus, bør fremdeles staa ved Magt.

Med Hensyn til Monopol paa Tobak opnaar man den Fordel, at man foruden til enhver Tid at kunne regulere Priserne, ogsaa erholder den ofte ret store Mellemhandleravance. Her-til kommer, at et Monopol med Tobak kan forhindre Indførelse af visse for Helbredet særlig skadelige Tobaksorter.

Man skal i Forbindelse med Monopolspørgsmaalet endvidere ikke undlade at udtale, at foruden Monopol paa Spiritus og Tobak burde Lagtinget have Monopol paa Salt og Olie, som utvivlsomt vilde yde Landet, bare ved rationel Besparelse i Fragt og ved store Indkøb, flere Hundrede Tusinde Kroner.

I Krisetider som de, man er stedet i, kunde man selvfølgelig risikere Tab. Men det viser sig jo, at det offentlige ikke kan undgaa at træde til for at afværge Kriser. Det skal i denne Forbindelse bemærkes, at det jo først og fremmest var truende Salt- og Oliveksler, der pressede Erhvervslivet saa haardt, at man maatte andrage Lagtinget om Garanti for et større Laan.

Men da Lagtingets Flertal i en tidligere Sag har givet sin Ulyst til Kende vedrørende Monopol paa Salt, Kul og Kokes, og da Sagen, hvad angaar Olie, kræver større Forberedelser med Hensyn til, hvordan man ret praktisk skal gribe Sagen an vedrørende Lagerpladser, Transport m. m., vil man undlade i Forbindelse med nærværende Sag at fremsætte noget positivt Forslag om Monopol paa Salt, Kul og Olie.

Við strondina.

At hundur ikki ræðist at svymja, sliggja vit ofta sjón fyrí søgn, og at hin føroyska kvinnan ikki hevur nakran ovurstóran hug at floyta sær á sjónum, kann gott sigast, uttan at hon eigur at taka sær tikni av tí. At kvinnur hava stórt stríð við at lokka hund út í sjógvín aftaná sær, er her meira sjáldsamt. Men so er aðrastaðni, sum myndin sýnir.

Saafernt det lykkes at bringe Lagtinget foran omtalte eller andre Merindtægter, er man indforstået med, at det i Ministeriets Skrivelse under D. Punkt 1 og 2 nævnte Tilskud fra Staten bortfalder, men man forventer dog, at Staten fremdeles, medens Forhandlingerne om nærværende Finansplan staa paa, yder Lagtinget fornævnte Tilskud, ligesom man gerne saa, at Ministeriet ud over foran nævnte samt de allerede beregnede men endnu kun delvis udbetalte Beløb til Statsveje, bevilgede Lagtinget — i hvert Fald mens Forhandlingerne staa paa — et vist Beløb, f. Eks. 200.000 Kr. aarlig til Paa-begyndelse af Havne og de i Vandhygningsvæsenets Ingeniørkontors Skrivelse nævnte Statsveje.

Færøerne er desværre meget forsomte, ikke mindst med Hensyn til, hvad der angaar Kommunikationsforholdene og Landbruget. Ovenomhandlede Veje maa for største Delen henregnes under Begrebet Trafik- og Opdykningsveje, som det er Samfundets Opgave at sætte alt ind paa at faa bygget.

De nuværende Vejforhold er i den Grad mangelfulde, at man faktisk maa renoncere paa en rationel Udnyttelse af vort Landbrug, som burde spille, om end

ikke den samme Rolle som Fiskeriet, saa dog en mange Gange større Rolle, end hvad der for Tiden er Tilfældet. Man kan derfor ikke forsvare, at der kommer Standsning i Anlæggelsen af Vejene, hvorfor man anser det for aldeles paakrævet at indgaa til Regeringen med Andragende om fornævnte aarlige Beløb.

For Gennemførelsen af en Ordning i Lighed med foranstaaende, maa man anse det for opportunt, at der nedsættes et Udvalg til Behandling af alle finansielle Spørgsmaal vedrørende Færøerne, hvilket Udvalg skal være berettiget til, om nogen af Parterne ønsker det, at indlede Forhandling med Regeringen om en eventuel Ændring eller Omordning af vore andre Fællesanliggender.

Partiernes Forslag og Vedtagelser.

1. a. Et Flertal (Dam, Johs. Joensen, Johan Poulsen og A. Samuelsen): Lagtinget andrager om, at der af Statskassen bevilges $\frac{1}{5}$ af Anlægsomkostningerne til Anlæg af en Mole med Anlægs-kaj i Klaksvig som foreslaaet af Ministeriet, anslaaet at koste 456.000 Kr. (Vedtaget).
- Hele Udvalget:
- c. Tinget andrager om, at der

Tandlæge BREND
træffes 11-5. Telt. 114.

bevilges af Statskassen $\frac{1}{5}$ af Anlægsomkostningerne til et Kajakleg i Vestmanna-havn, anslaaet at koste 126.000 Kr.

- d. Lagtinget approberer, at de nævnte Kommuner hver for sit Vedkommende paatager sig Udgifterne ved Udredelsen af $\frac{1}{5}$ af Anlægsomkostningerne, og at de paatager sig Vedligeholdelsen af Anlæggene, ligesom Lagtinget garanterer for, at Kommunerne opfylder disse Forpligtelser.

- e. Tinget andrager om, at Staten udreder Anlægsomkostningerne, og at Kommunerne derefter overtager $\frac{1}{5}$ heraf som Statslaan, der forrentes og afbetales med $7\frac{1}{2}\%$ aarlig, hvoraf $\frac{1}{2}\%$ under Nationalbankens til enhver Tid gældende Diskonto, dog ikke over $6\frac{1}{2}\%$, beregnes som Rente. Lagtinget indestaaer Staten for Erlæggelse af Renter og Afdrag af disse Laan. (Vedtaget).

- f. Et Flertal (Dam, Debess, Mitens og Patursson): De to Havneanlæg skal være kommunale, og Lagtinget fører Tilsyn med, at de forsvarligt vedligeholdes. (Vedtaget).

- g. Et Flertal (Dam, Johs. Joensen, Johan Poulsen og A. Samuelsen): Lagtinget fornyer sin Indstilling fra 1930 (se Lagtingstidende 1930, S. 136) om, at der af Statskassen maa blive bevilget $\frac{1}{5}$ af Anlægsomkostningerne til et Pieranlæg ved Haldersvig, anslaaet at koste 71.000 Kr., til et Pieranlæg ved Sand, beregnet til 135.000 Kr. og til en Baadehavn ved Hove, anslaaet til 57.000 Kr. (Vedtaget).

2. Et Flertal (Dam, Debess, Mitens og Patursson): Lagtinget andrager om, at der indtil videre ydes Tinget et Tilskud fra Statskassen paa 200.000 Kr. aarlig til Vej- og Havneanlæg. (Vedtaget).

3. Fra et Flertal (Dam, Johs. Joensen, Johan Poulsen og A. Samuelsen): Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at Staten opfører et Sindsygehospital paa Færøerne og driver dette paa lignende Maade som i den øvrige Del af Riget. (Vedtaget).

4. Fra et Flertal (Dam, Debess, Mitens og Patursson): Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at Statens Tilskud til Sygehusenes Drift og til Kystfarten, henholdsvis 25.000 Kr. og 10.000 Kr. aarlig vedvarende ydes,